

CLB in cijfers

JAARVERSLAG 2021- 2022

Voorwoord

Met trots presenteren wij ons jaarverslag van schooljaar 2021-2022. Het was een boeiend jaar waarin onze medewerkers opnieuw hun flexibiliteit toonden.

We zagen meer leerlingen: 5% meer leerlingen ten opzichte van vorig schooljaar kwam met ons in contact. Maar er kwamen ook meer leerlingen zelf naar ons toe met een zorgvraag (30,38% van alle leerlingen). De meeste vragen gingen over onderwijsloopbaan.

Daarnaast zien we dat leerlingen steeds meer vragen hebben omtrent het psychosociaal functioneren. Het meest aantal interventies valt dan ook binnen dit domein. Welzijn en het welbevinden van leerlingen is duidelijk een belangrijk thema waaraan we aandacht moeten blijven schenken.

Een andere trend die we opmerken, is het stijgend aantal leerlingen dat problematisch afwezig is op school. De cijfers van dit schooljaar liggen hoger dan vorig schooljaar en dan voor de Covid-pandemie. Helaas waren er dit schooljaar ook meer meldingen van verontrusting. Opvallend hierbij is dat het aantal betrokken ouders dat niet ingaat op een aanbod vrijwillige hulpverlening stijgt.

Onze medewerkers maakten ook meer gemotiveerde verslagen op zodat leerlingen voldoende ondersteuning krijgen tijdens hun schoolcarrière, met een opvallende stijging voor verslagen type 3. Scholen ervaren dus een grote nood aan ondersteuning van kinderen met gedragsproblemen.

Bij de start van schooljaar 2021-2022 stond de medische werking van ons centrum nog steeds in voor contacttracing bij gemelde COVID-besmettingen op school. Voor deze extra opdracht werden er extra werkingsmiddelen voorzien, maar deze waren helaas niet voldoende om de contacttracing effectief te kunnen uitvoeren. Op piekmomenten moest dit onderdeel daarom aangevuld worden met extra middelen. Dit had ook een impact op onze werking.

Eind januari 2022 viel het doek voor ons COVID-team en werd de opdracht contracttracing voor het CLB geschrapt. Onze medewerkers konden zich opnieuw volop focussen op het begeleiden van leerlingen en dat is ook nodig. Zoals jullie hierboven al konden lezen, blijft er veel werk op onze plank.

Veel leesplezier!

Sophie de Wintere
Directeur Stedelijk CLB Antwerpen

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave.....	3
Algemeen.....	4
1. Wie kwam in contact met CLB?	5
1.1. Preventieve gezondheidszorg	5
1.2. Vraaggestuurde werking	5
Begeleidingsdomeinen	6
1. Domein leren en studeren	7
2. Domein onderwijsloopbaan	8
2.1 M- decreet: M- verslagen en gemotiveerde verslagen	8
2.1.1. M-verslagen: aantallen	8
2.1.2. M-verslagen: typologie	9
2.1.3. Gemotiveerde verslagen: aantallen	10
2.1.4. Gemotiveerde verslagen: typologie	11
2.2 Begeleiding anderstalige nieuwkomers	11
2.3 Leerplichtopvolging	12
2.4 Tucht.....	12
2.4.1. Preventieve schorsing of uitsluiting.....	12
2.4.2. Buitengezet op school	13
3. Domein psychosociaal functioneren	13
3.1 Gedragsproblemen.....	14
3.2 Verontrusting	15
3.2.1. M-documenten.....	15
3.2.2. Medische vaststellingen.....	16
4. Domein preventieve gezondheidszorg.....	16
4.1 Systematische contactmomenten.....	16
4.2 Gewicht en lengte	17
4.3 Puberteitsontwikkeling.....	17
4.4 Visus	17
4.5 Gehoor	17
4.6 Vaccinaties en profylactische maatregelen	18
4.6.1. Vaccinaties	18
4.6.2. Profylactische maatregelen bij besmettelijke ziekten (geen Covid)	19
4.6.3. Contacttracing	19
5. Integrale jeugdhulp: MDT-team	20
3. Organisatie en structuur.....	21
1. Hoe ziet de structuur van het CLB eruit?	21
2. Over welke middelen beschikt het CLB?	22
2.1. Van kwetsbaar naar weerbaar	22
3. Wie werkt er bij het CLB?	23
3.1. Primaire processen	24
3.2. Ondersteunende processen	24
4. Slotwoord	25

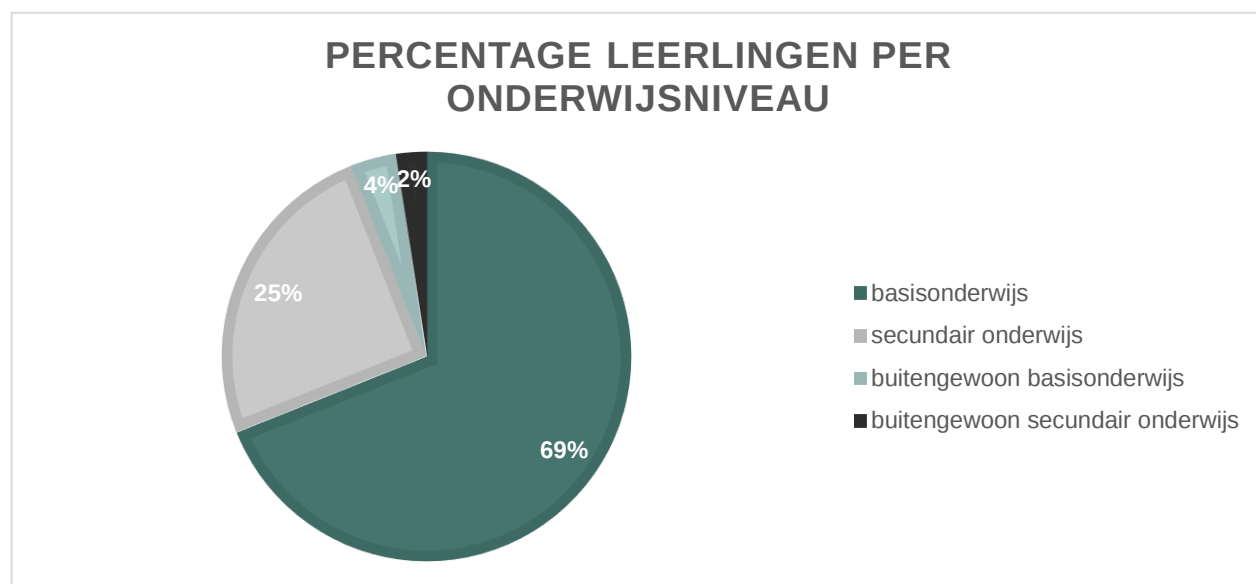
Algemeen

Het Stedelijk CLB Antwerpen ¹ is het begeleidend centrum van de **101 scholen** van het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs (AGSO). Daarnaast hebben we een samenwerkingsovereenkomst met **4 contractscholen**.

Concreet begeleidt ons centrum:

- 73 scholen basisonderwijs
- 14 scholen secundair onderwijs
- 2 scholen deeltijds beroepsonderwijs en Syntra
- 10 scholen buitengewoon basisonderwijs
- 6 scholen buitengewoon secundair onderwijs

Tijdens schooljaar 2021- 2022 stond ons centrum in voor de begeleiding van **gemiddeld 33.325 leerlingen**². Bijna 70% van die leerlingen zit in het regulier basisonderwijs. Daarnaast zit 25% in het secundair onderwijs. De leerlingen in het buitengewoon onderwijs vormen de overige 6 procent.



Grafiek 1: Percentage leerlingen per onderwijsniveau

Daarnaast kreeg ons centrum tussen december 2021 en juni 2022 nog **37 externe vragen** te verwerken. Dit zijn vragen omtrent leerlingen die geen les volgen op een school van het Stedelijk Onderwijs en die dus niet tot het Stedelijk Onderwijs behoren.

¹ Hierna genoemd 'centrum'.

² Gemiddelde populatie in LARS.

1. Wie kwam in contact met CLB?

In schooljaar 2021-2022 kwamen **25.973 leerlingen** in contact met ons centrum. Dat is 78,96% van de totale populatie en een stijging van 5% ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Deze stijging is zowel te zien in de vraaggestuurde werking als in de medische werking.



*78,96% van de leerlingen kwam in contact met het
CLB*

1.1. Preventieve gezondheidszorg

Een CLB werkt volgens vier domeinen: leren en studeren, onderwijsloopbaan, welzijn (psychosociaal functioneren) en preventieve gezondheidszorg.

69,52% van de leerlingen (22.868 leerlingen) kwam in contact met het CLB aan de hand van dat laatste domein, namelijk preventieve gezondheidszorg. Dit kan gaan om een systematisch contactmoment (medisch onderzoek), een vaccinatie of omwille van profylactische maatregelen bij een besmettelijke ziekte op school of contacttracing in het kader van de coronapandemie.

1.2. Vraaggestuurde werking

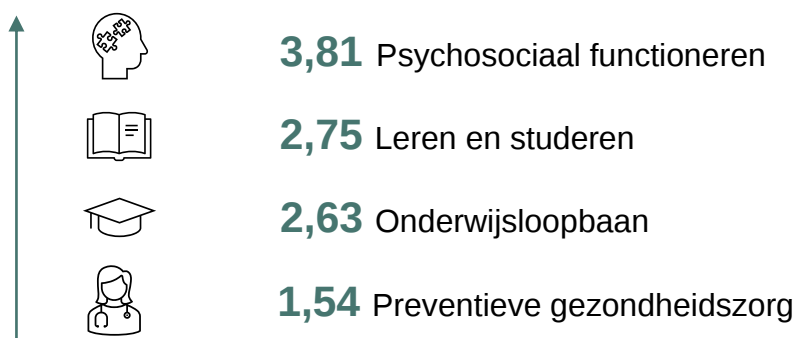
30,38% van de populatie kwam in contact met ons CLB via de vraaggestuurde werking. Dit betekent dat wij tussenkwamen voor 9.994 leerlingen op vraag van de leerling zelf, de ouders of de betrokken school. Tijdens piekperiodes ontving het CLB dus voor bijna 1 op 3 leerlingen een zorgvraag. Dit is een lichte stijging ten opzichte van vorig schooljaar (2021-2022: 26,74%).



*Het CLB kreeg voor bijna
1 op 3 leerlingen een zorgvraag*

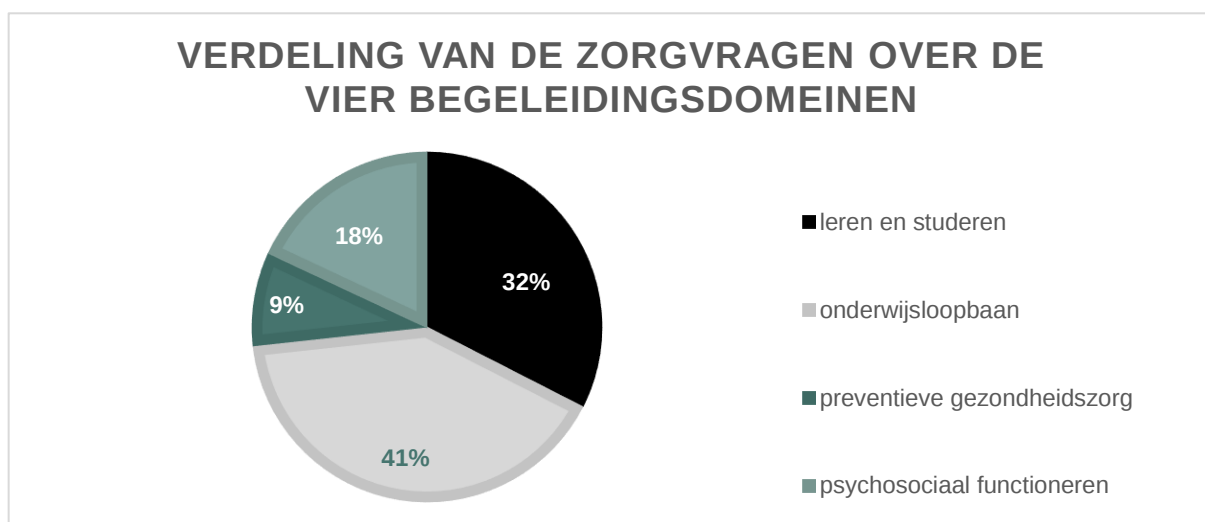
Om op die zorgvragen een antwoord te kunnen bieden, registreerde ons centrum **38.497 interventies**: dit betekent gemiddeld 3,86 interventies per leerling met een zorgvraag. Dat is een lichte daling in vergelijking met het voorgaande schooljaar (2020-2021: 4,3 interventies). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het toenemend aantal vragen ons noodzaakt om efficiënter te gaan werken, wat kan leiden tot minder interventies per traject.

Er is echter een verschil op te merken in het gemiddeld aantal interventies per begeleidingsdomein: gemiddeld worden het **meest aantal interventies** ondernomen binnen het domein '**psychosociaal functioneren**', terwijl een hulpvraag die kadert binnen het domein preventieve gezondheidszorg met minder interventies beantwoord kan worden.



Begeleidingsdomeinen

Binnen de vraaggestuurde werking kunnen de zorgvragen opgedeeld worden volgens de vier begeleidingsdomeinen. **Het grootste deel van de zorgvragen, 41%, situeert zich op het domein onderwijsloopbaan.**

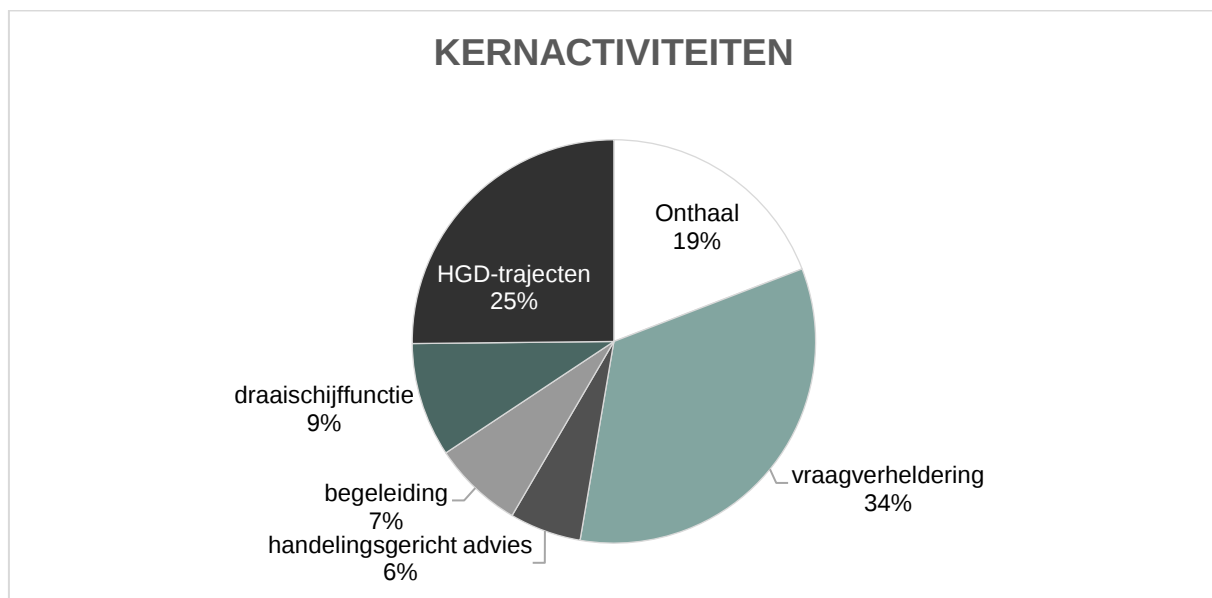


Grafiek 2: Aantal zorgvragen per begeleidingsdomein

Het CLB registreert elke actie als een **kernactiviteit**. In onderstaande grafiek worden de verschillende kernactiviteiten weergegeven. Hieruit leren we dat meer dan een derde van de geregistreerde activiteiten gaat om **vraagverheldering**. Daarnaast gaat bijna 20% van de registraties over het onthalen van nieuwe vragen.

Een kwart van de registraties kadert binnen een traject handelingsgerichte diagnostiek of HGD-traject. Hieronder vallen zowel uitgebreide intakes met leerling of ouders en onderzoeken, als strategiebepaling op het team, advies, en evaluatie van het gegeven advies.

We merken daarnaast ook op dat bijna 10% van de geregistreerde activiteiten gaat over 'draaischijffunctie', of het overleggen met netwerkpartners binnen de jeugdhulp.



Grafiek 3: Overzicht kernactiviteiten

1. Domein leren en studeren

Van alle geregistreerde interventies binnen de vraaggestuurde werking gaat **34,53%** over *Leren en studeren*. Gemiddeld werden er 2,75 interventies per leerling geregistreerd.

We constateren wel **grote verschillen per onderwijsniveau**: 82,73% van de zorgvragen komt uit het basisonderwijs, 8,29% komt uit het buitengewoon onderwijs en 4,61% uit het secundair onderwijs. Voor 5,07% van de zorgvragen is het onderwijsniveau onbekend.

2. Domein onderwijsloopbaan

Het domein onderwijsloopbaan neemt **41,34%** van alle interventies binnen de vraaggestuurde werking voor zijn rekening. Dit is een procentuele **stijging** van 2,9% in vergelijking met schooljaar 2020-2021.

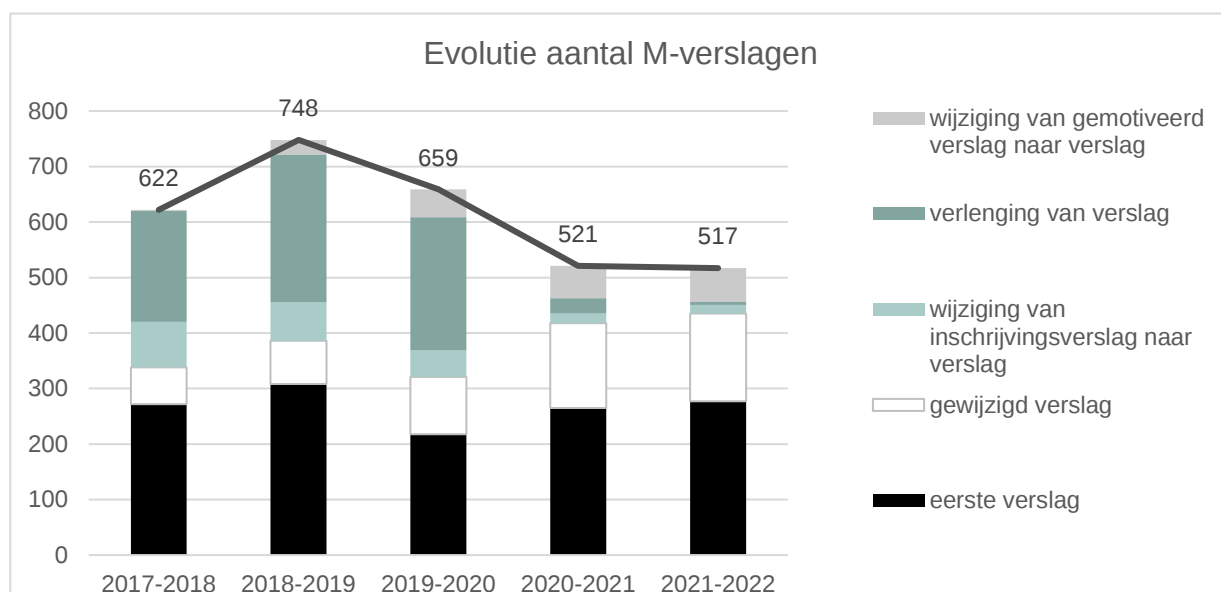
2.1 M- decreet: M- verslagen en gemotiveerde verslagen



In het schooljaar 2021-2022 werd voor **989 leerlingen** een verslag of gemotiveerd verslag³ opgemaakt. Dit is een **stijging** ten opzichte van voorgaande schooljaar (917 verslagen).

2.1.1. M-verslagen: aantallen

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het aantal M-verslagen dat door ons centrum werd uitgeschreven:



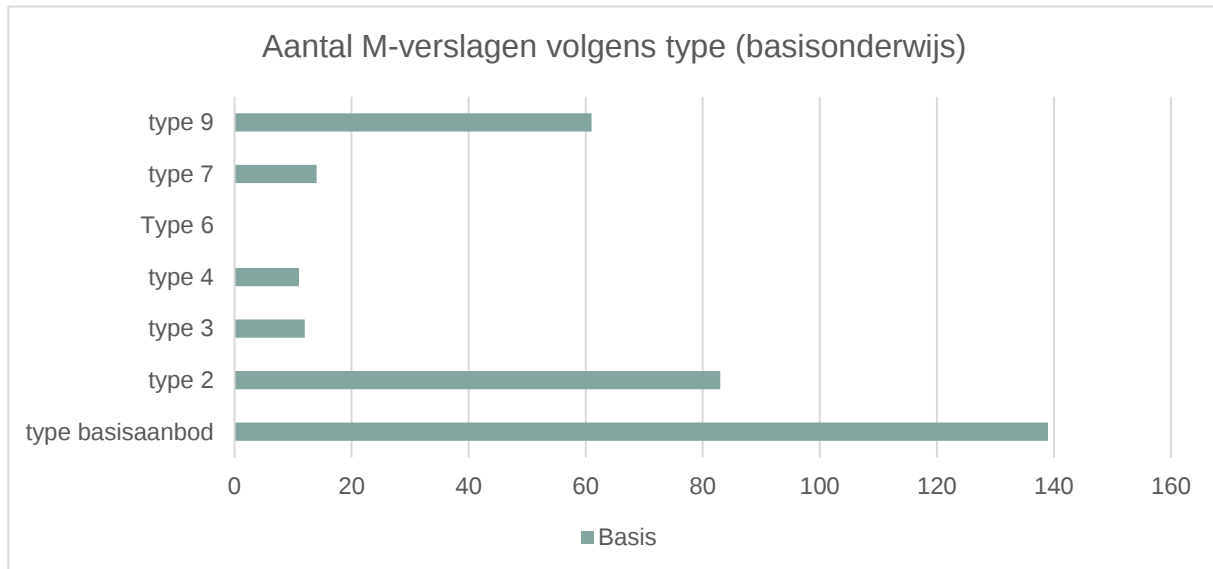
Grafiek 4: Evolutie M-verslagen

Ten opzichte van vorig schooljaar is het aantal uitgeschreven M-verslagen nagenoeg **stabiel** gebleven. Deze trend kan verklaard worden door het wegvallen van de verplichte evaluatie basisaanbod ('verlenging verslag' in de grafiek), die ook in het schooljaar 2020-2021 in het kader van COVID-maatregelen geschrapt werd.

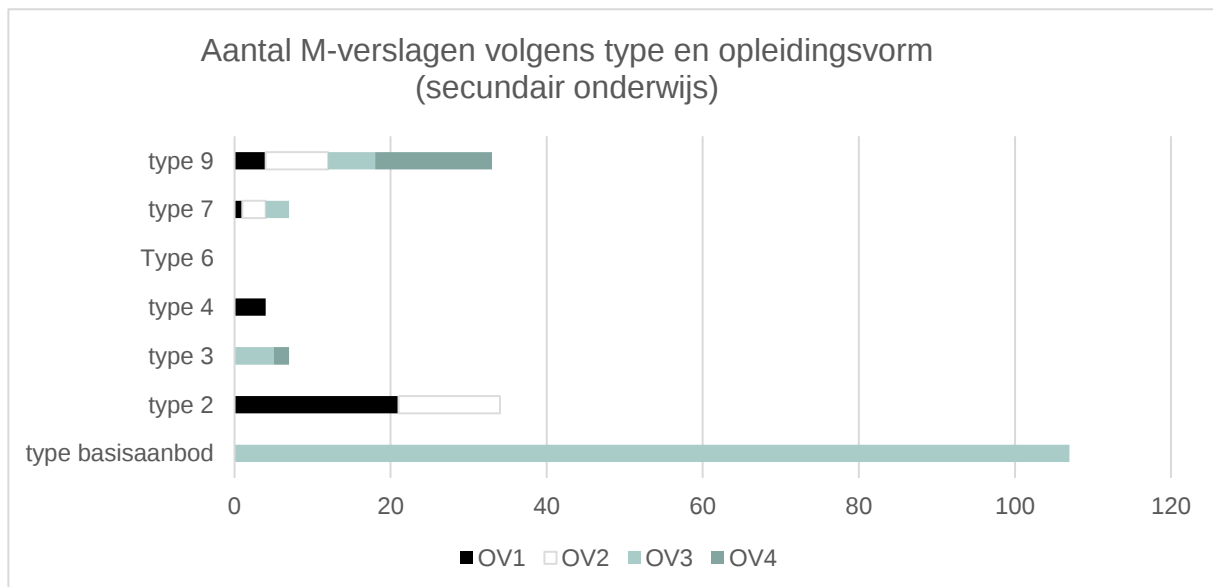
³ Volgens het M-decreet is een M-verslag nodig voor een individueel aangepast curriculum met ondersteuning op school of een overstap naar het buitengewoon onderwijs. Een gemotiveerd verslag biedt de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum toegang tot ondersteuning door het ondersteuningsnetwerk.

Naast het uitschrijven van nieuwe verslagen, kan het centrum een bestaand M-verslag ook opheffen. Dat betekent dat de leerling in staat werd geacht om toch het gemeenschappelijk curriculum te volgen in het regulier onderwijs. Voor het schooljaar 2021-2022 werd deze actie voor 4 leerlingen geregistreerd, een lichte daling ten opzichte van vorig schooljaar (6 leerlingen). Het gaat echter over zodanig weinig leerlingen, dat het niet mogelijk is om op basis van deze cijfers conclusies te trekken.

2.1.2. M-verslagen: typologie



Grafiek 5: M-verslagen basisonderwijs per type

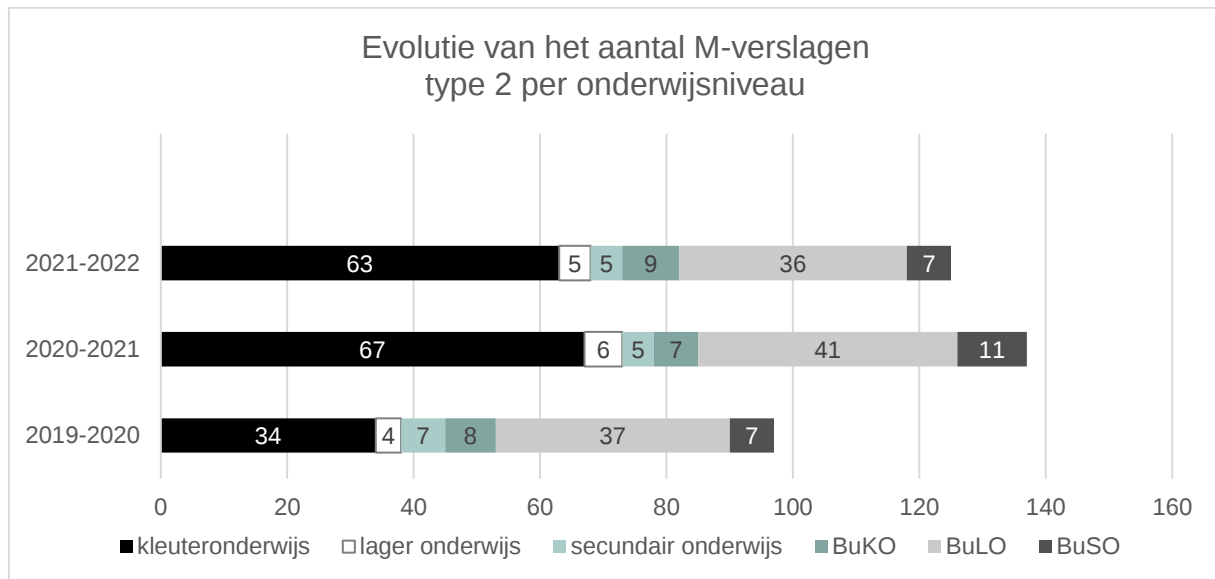


Grafiek 6: M-verslagen secundair onderwijs per type & opleidingsvorm

Bijna 2/3 van de verslagen (62,5%) wordt opgemaakt voor leerlingen in het **basisonderwijs**. Wanneer we het aantal M-verslagen per type bekijken, zien we dat bijna de helft van de verslagen (48,05%) wordt opgemaakt voor leerlingen met onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die kaderen binnen **type basisaanbod**.

In de overige 50% worden het meeste verslagen opgemaakt binnen type 2 (22,85% van alle verslagen) en type 9 (18,36% van alle verslagen).

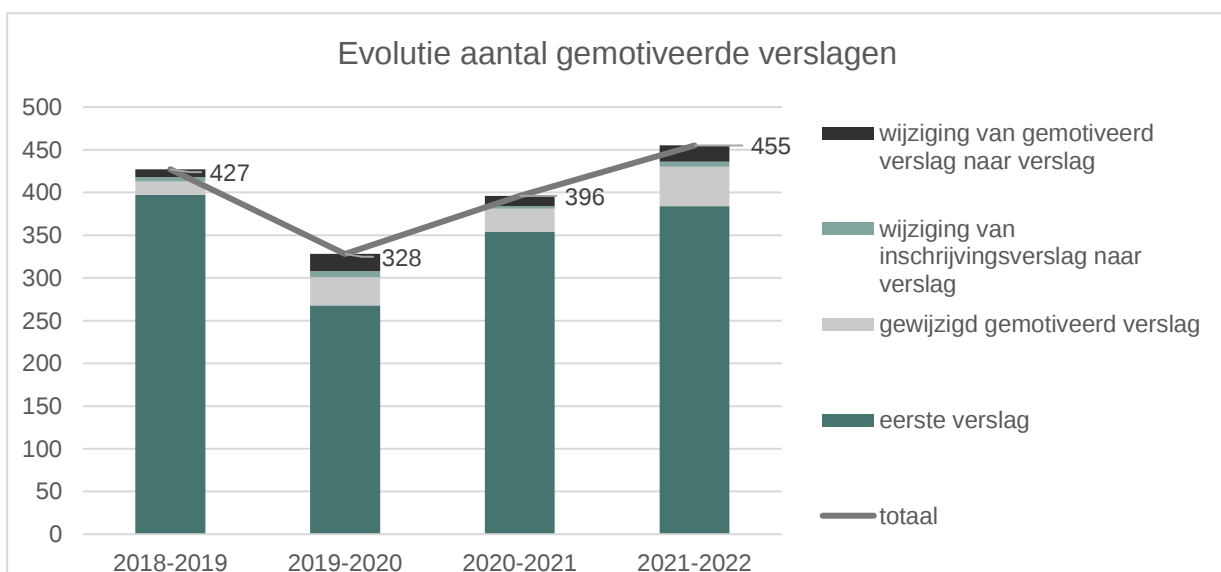
De laatste jaren wordt algemeen een **stijging in verslagen type 2** gerapporteerd. Deze stijging is in de CLB-cijfers voornamelijk te zien in het jaar 2020-2021. In het schooljaar 2021-2022 werden ongeveer evenveel en zelfs iets minder verslagen type 2 geschreven. Het meeste verslagen worden geschreven in het regulier kleuteronderwijs en het buitengewoon lager onderwijs. Dit laatste is te verklaren vanuit de verslagen die geschreven moeten worden voor verderzetting van het buitengewoon onderwijs in het secundair onderwijs.



Grafiek 7: Evolutie M-verslagen type 2

2.1.3. Gemotiveerde verslagen: aantallen

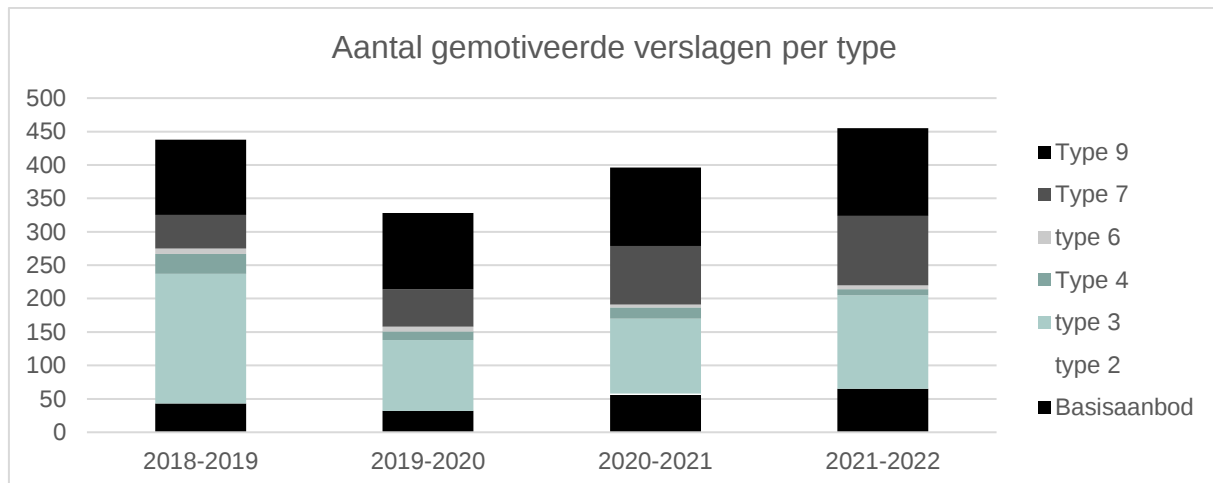
Onderstaande grafiek toont de evolutie van het aantal gemotiveerde verslagen dat door ons centrum werd uitgeschreven:



Grafiek 8: Evolutie gemotiveerde verslagen

In 2021-2022 is voor het tweede jaar op rij een **stijging** te zien in het aantal gemotiveerde verslagen dat werd uitgeschreven (2021-2022: 384; 2020-2021: 354). Er is duidelijk een **hoge nood aan ondersteuning** bij de **scholen**. Daarnaast merken we op dat er ook meer verslagen gewijzigd werden, bijvoorbeeld omdat het kind de overstap maakt naar het secundair onderwijs, maar wel nog ondersteuning nodig heeft.

2.1.4. Gemotiveerde verslagen: typologie

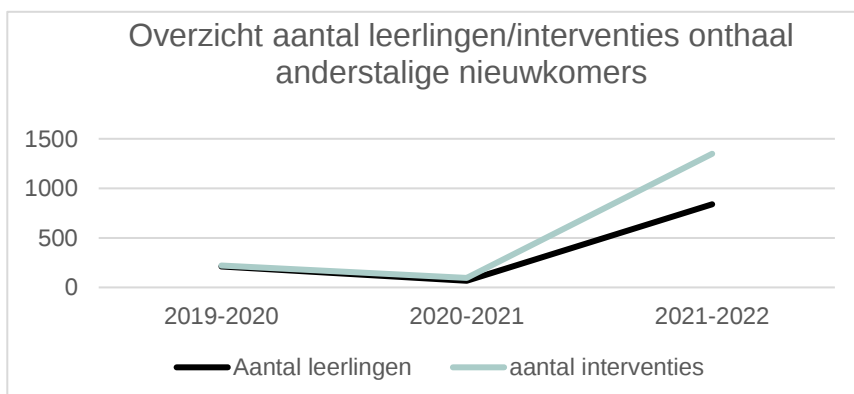


Grafiek 9: Aantal gemotiveerde verslagen per type

Bekijken we het aantal gemotiveerde verslagen per type, dan zien we een stijging in verslagen van type basisaanbod, type 3, type 7 en type 9. Er werden in het schooljaar 2021-2022 het meeste gemotiveerde verslagen uitgeschreven vanuit **type 3**: scholen ervaren een grote nood aan ondersteuning van kinderen met gedragsproblemen.

2.2 Begeleiding anderstalige nieuwkomers

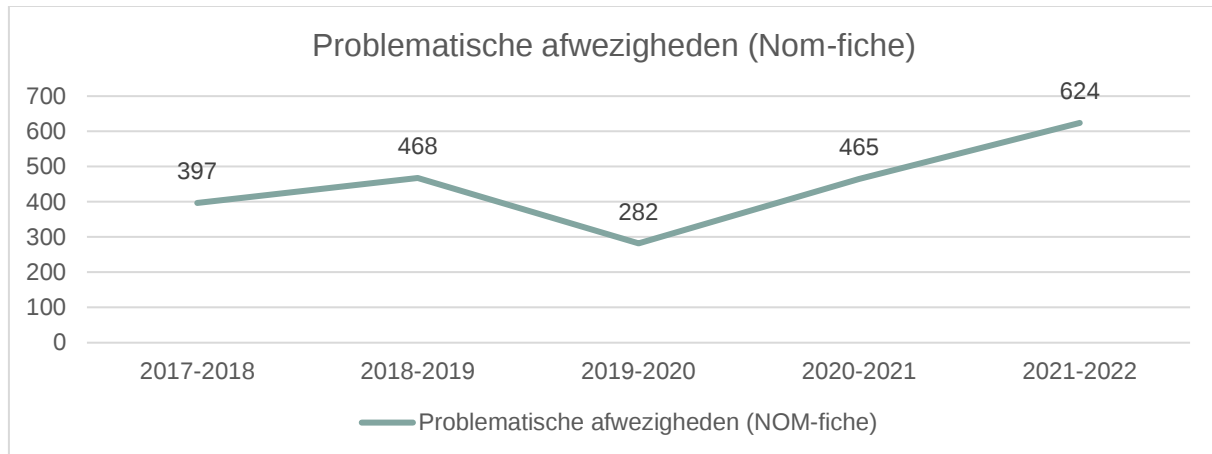
Wij zijn als centrum wettelijk verplicht om een onthaalmoment te voorzien met elke anderstalige nieuwkomer. In het schooljaar 2021-2022 werden in het stedelijk onderwijs in het totaal **1.029 anderstalige nieuwkomers** geregistreerd (383 in het basisonderwijs, 646 in het secundair onderwijs). Van deze leerlingen kregen **839 leerlingen**, of iets meer dan 81% van alle anderstalige nieuwkomers, een eerste onthaalmoment. Daarnaast stijgt ook de intensiteit van het onthaal: waar anderstalige nieuwkomers de voorbije schooljaren gemiddeld één keer gezien werden, worden nu gemiddeld 1,61 interventies geregistreerd.



Grafiek 10:
Aantal leerlingen – aantal
interventies anderstalige
nieuwkomers

2.3 Leerplichtopvolging

In het schooljaar 2021-2022 werd voor 624 leerlingen een **nom-fiche**⁴ gecreëerd in het kader van ongewettigde afwezigheden. Deze cijfers liggen hoger dan vorig schooljaar (2020-2021: 547), en hoger dan voor de COVID-pandemie. We kunnen spreken van een stijging in het aantal geregistreerde problematische afwezigheden.



Grafiek 11: Aantal Nom- fiches

Kijken we ruimer dan enkel de Nom-fiches, dan werd er voor 997 leerlingen een activiteit geregistreerd in het kader van afwezigheden. Dit wil zeggen dat er voor **3,27% van onze leerlingenpopulatie** een actie werd ondernomen in het kader van **afwezigheden**, een stijging ten opzichte van vorig schooljaar (2020-2021: 2,74%).

Er is een duidelijk verschil op te merken tussen het basis- en het secundair onderwijs. Waar in het basisonderwijs voor slechts 2,51% van de leerlingenpopulatie actie wordt ondernomen inzake onwettige afwezigheid, ligt dit **veel hoger voor het secundair onderwijs** (4,17%) en het **buitengewoon onderwijs** (11,28%). Er is echter wel een stijging op te merken in het basisonderwijs (1,85% van de populatie in 2020-2021).

2.4 Tucht

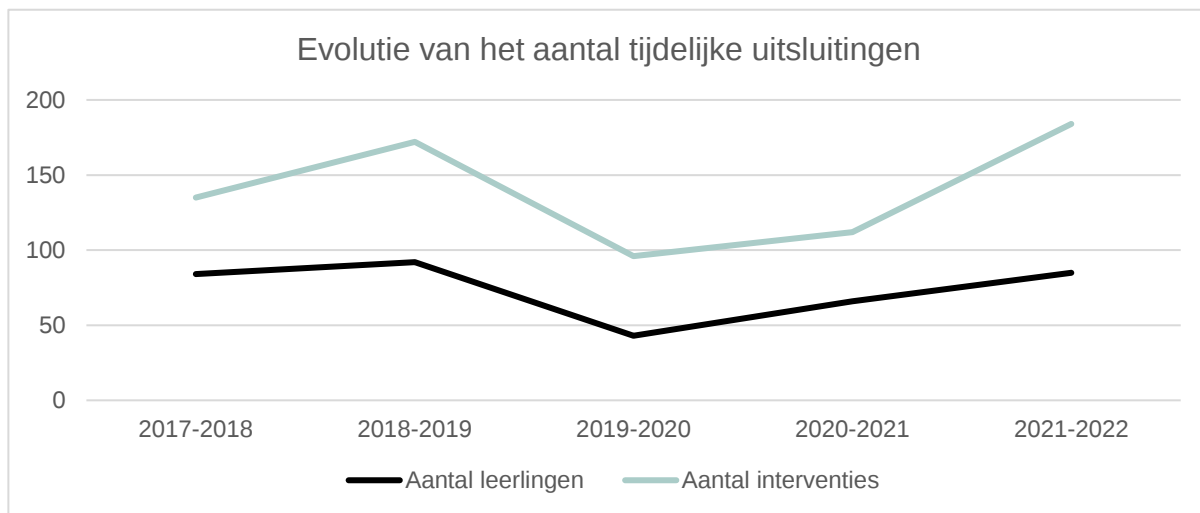
2.4.1. Preventieve schorsing of uitsluiting

Scholen kunnen bij wijze van tuchtsanctie een tijdelijke schorsing of uitsluiting invoeren voor leerlingen. Begeleiding bij een tijdelijke schorsing is niet verplicht.

Zoals te zien is in volgende grafiek (grafiek 12), werd in het schooljaar 2021-2022 voor **184 leerlingen** een activiteit in het kader van een **tijdelijke uitsluiting** geregistreerd, een stijging ten opzichte van vorige schooljaren.

⁴ De nom-fiche wordt in LARS gecreëerd door het onderwerp 2.1.1 afwezigheden -> problematische afwezigheden te koppelen aan de functie onthaal en/of vraagverheldering.

Ook het aantal interventies dat geregistreerd wordt in het kader van een tuchtprocedure, stijgt: gemiddeld werden dit schooljaar **2,16 interventies** geregistreerd (2020-2021: 1,69)



Grafiek 12: Evolutie tijdelijke uitsluitingen

2.4.2. Buitengezet op school

Voor **107 leerlingen** (8 basisonderwijs, 76 secundair onderwijs, 17 in het buitengewoon onderwijs, 1 onbekend) werd in LARS een nom- fiche opgemaakt in kader van buitengezet op school.

AGODI registreert **112 definitieve uitsluitingen** waarvan 92 in het secundair onderwijs, 17 in het buitengewoon onderwijs en 3 in het basisonderwijs. Opvallend is dat er in het basisonderwijs meer gevallen door het CLB geregistreerd werden dan blijkt uit de officiële cijfers van AGODI. Mogelijk werd er in enkele gevallen een oplossing gezocht in overleg met ouders voordat er een uitsluiting werd doorgegeven. In het secundair onderwijs zien we daarnaast minder registraties door het CLB dan wat de cijfers van AGODI weergeven. Het is onduidelijk of het verschil in deze cijfers te wijten is aan het registratiegedrag van de medewerkers of dat zij niet betrokken zijn in deze stap van de tuchtprocedure.

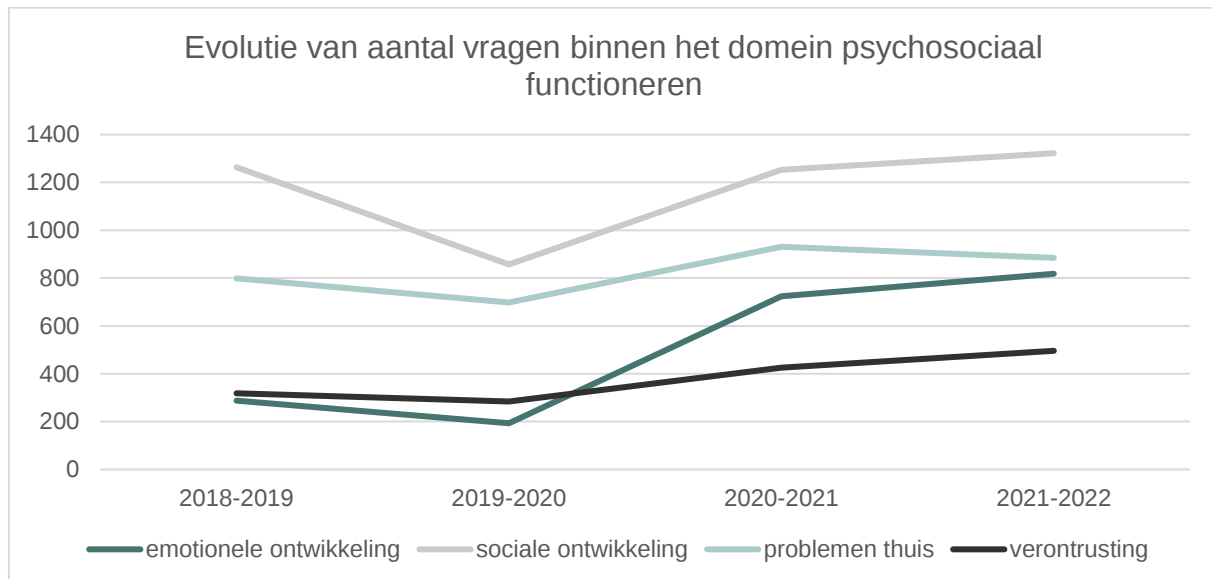
3. Domein psychosociaal functioneren

Psychisch en sociaal functioneren wordt als onderwerp aangeduid bij **26,86%** van de registraties binnen de vraaggestuurde werking. Dit percentage ligt in lijn met de cijfers van vorig schooljaar. In absolute leerlingaantallen zien we wel een lichte stijging: in schooljaar 2021-2022 werden **2.682 leerlingen** gezien, ten opzichte van 2.463 in 2020-2021. Dit bevestigt opnieuw dat het welzijn van kinderen en jongeren een **belangrijk aandachtspunt** vormt.



2.463 leerlingen hadden een hulpvraag inzake psychosociaal functioneren.

De **intensiteit** van trajecten binnen psychosociaal functioneren ligt hoger dan bij de andere domeinen (3,81). Wanneer een traject gelopen wordt binnen het domein psychosociaal functioneren, is dit gemiddeld genomen intensiever dan trajecten binnen de andere begeleidingsdomeinen.



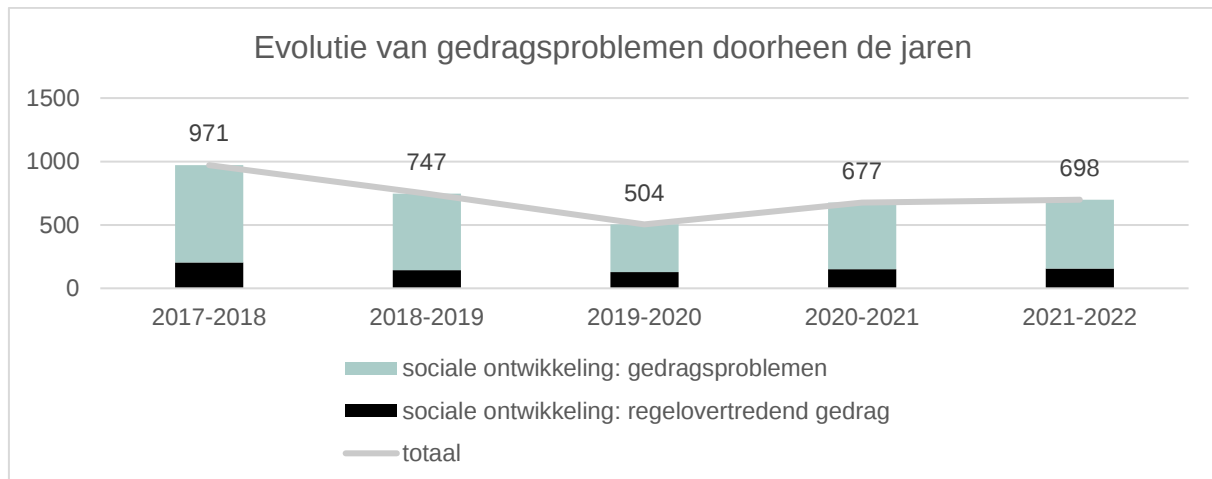
Grafiek 13: Evolutie aantal vragen psychosociaal functioneren

Gaan we dieper in op het domein psychosociaal functioneren, dan zien we een lichte stijging binnen de subdomeinen **sociale ontwikkeling**, **emotionele ontwikkeling** en **verontrusting**. Binnen het subdomein problemen thuis is echter een lichte daling merkbaar.

Wanneer we een opsplitsing maken per onderwijsniveau constateren we binnen het subdomein emotionele ontwikkeling voornamelijk een stijging in het basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs. Binnen sociale ontwikkeling blijft de verdeling over de verschillende onderwijsniveaus ongeveer gelijk. De daling bij 'problemen thuis' is voornamelijk te zien in het secundair onderwijs.

3.1 Gedragsproblemen

Gedragsproblemen zijn niet meer weg te denken uit de klaslokalen. Hoewel we een stijgend aantal gemotiveerde verslagen in het kader van gedragsproblemen zien, blijft het aantal leerlingen waarvoor registraties in het kader van gedrag gedaan worden, nagenoeg gelijk ten opzichte van vorig schooljaar. Het aantal registraties in kader van gedrag ligt nog steeds lager dan voor de Covid-pandemie.



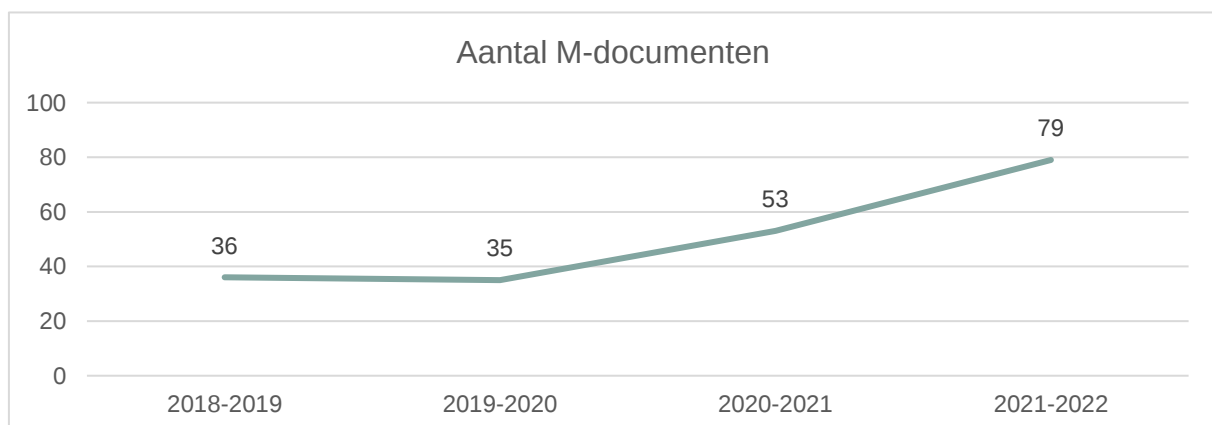
Grafiek 14: Evolutie gedragsproblemen

3.2 Verontrusting

Bij **496 leerlingen** werd er een melding gemaakt van verontrusting in LARS. Er werden **1.667 interventies** geregistreerd. We weerhouden een intensiteit van 3,36. Ondanks een lichte stijging in aantal leerlingen waarbij het onderwerp verontrusting werd geregistreerd, zien we een daling in de intensiteit (2020-2021: intensiteit 4,1).

3.2.1. M-documenten

In **79 gevallen** gingen de betrokken ouders niet in op een aanbod vrijwillige hulpverlening en werd een M-document in het kader van verontrusting ingediend. We zien hier een grote stijging ten opzichte van vorig schooljaar (2020-2021: 53 M-documenten).



Grafiek 15: Evolutie aantal M-documenten

Voor **5 leerlingen** waren medewerkers zodanig verontrust, dat een melding bij het parket werd geregistreerd.

3.2.2. Medische vaststellingen

Onze artsen stelden **35 keer** slagen en verwondingen vast bij een vermoeden van kindermishandeling. Dit is een grote **daling** ten opzichte van vorig schooljaar (2020-2021: 52). Aangezien alle andere cijfers over verontrustingstijgen, is het niet duidelijk of het hier gaat over een reële trend, of over een gebrekkige registratie.

Het grootste deel van de vaststellingen gebeurde in het basisonderwijs (23), daarnaast zagen de artsen nog drie leerlingen van het secundair onderwijs, en negen leerlingen in het buitengewoon onderwijs.

4. Domein preventieve gezondheidszorg

Net zoals de voorbijgaande schooljaren, stond de medische werking van het CLB ook tijdens schooljaar 2021-2022 onder druk omwille van **contacttracing**. Van september 2021 tot januari 2022 was het CLB namelijk nog steeds verantwoordelijk voor het contactonderzoek bij positief geteste leerlingen in het leerplichtonderwijs. We gaan hier later nog dieper op in bij het luik 'profylactische maatregelen'.

Voor deze extra opdracht werden er extra werkingsmiddelen voorzien, maar deze waren helaas niet voldoende om de contacttracing effectief te kunnen uitvoeren. Op piekmomenten moest dit onderdeel daarom aangevuld worden met extra middelen. Dit had een impact op de werking van zowel het vraaggestuurde luik, als de preventieve gezondheidszorg in de vorm van selectieve en systematische contactmomenten.

4.1 Systematische contactmomenten

Tijdens het schooljaar 2021-2022 kwamen in totaal **10.591 leerlingen** op systematisch contactmoment (vroeger beter bekend als medisch onderzoek). Dit is een stijging van 8,2% ten opzichte van het vorige schooljaar. Sinds het decreet op leerlingbegeleiding worden de systematische contactmomenten op volgende momenten in de schoolloopbaan van de leerling georganiseerd: eerste kleuterklas, 1^e leerjaar, 4^e leerjaar, 6^e leerjaar en het derde jaar secundair onderwijs. Daarnaast werden medisch onderzoeken die het voorbije schooljaar niet konden doorgaan, ingehaald.



32,20% van de totale schoolpopulatie werd gezien op een systematisch contactmoment.

4.2 Gewicht en lengte



12.704 leerlingen stonden op de weegschaal

In totaal werd het gewicht van **12.704 leerlingen** geregistreerd. 5,17% van de leerlingen werd doorverwezen naar externen voor verdere opvolging van het gewicht.

Ook de lengte van 12.694 leerlingen werd in kaart gebracht. 130 leerlingen van deze groep, of 1% van de leerlingen, werd doorverwezen.

4.3 Puberteitsontwikkeling

Om het groeipatroon van de leerling correct te interpretern is het noodzakelijk dat de pubertaire ontwikkeling van de leerling in kaart wordt gebracht. Daarnaast is deze informatie ook belangrijk om tijdige detectie van een te vroege of een uitblijven van de pubertaire ontwikkeling te kunnen doen. Voor 11 leerlingen werd een afwijkende ontwikkeling vastgesteld, 72 leerlingen werden doorverwezen naar externen voor verdere opvolging.

4.4 Visus

De visus van de leerlingen werd op 4 aspecten onderzocht: de gezichtsscherpte op afstand, het dieptezicht, de kleurzin en de oogstand. De afname van het visusonderzoek gebeurt op uniforme wijze volgens wetenschappelijk ontwikkelde standaarden.

Gezichtsscherpte op afstand

Bij **25,54%** van de onderzochte leerlingen werd een **afwijkend verzicht** geconstateerd.

15,13% werd extern doorverwezen.

Dieptezicht

7,31% werd extern doorverwezen omwille van een gestoord binoculair stereozicht.

Kleurzin

0,17% van de leerlingen werd doorverwezen bij vermoeden van een afwijkend verzicht.

Oogstand

2,07% van de leerlingen werd doorverwezen bij vermoeden van een afwijkende oogstand.

Het opsporen van neurosensorieel gehoorverlies bij kinderen en jongeren vormt ook een onderdeel van een systematisch contact.

Wanneer er risicofactoren zijn zoals geen onderzoek bij Kind en Gezin, een hoofdletsel, CMV, erfelijk familiaal gehoorverlies of bacteriële meningitis, dan wordt het gehoor al in de eerste kleuterklas onderzocht. Voor schooljaar 2021-2022 gaat dit over **615 leerlingen**. In het eerste leerjaar wordt elke leerling standaard onderzocht op gehoorverlies.

Bij de leerlingen van het zesde jaar lager onderwijs en het derde secundair onderwijs vond er ook een detectie van lawaaischade plaats. Dit gebeurt aan de hand van de SPIN-test.

Audiometrie

Bij **3,98%** van de leerlingen werd een afwijkende audiometrie vastgesteld.

4,79% van de leerlingen werd doorverwezen omwille van afwijkende of onbetrouwbare metingen.

SPIN-test

Bij 2.398 leerlingen werd de SPIN afgenomen. Bij 3,14% werd een afwijkend resultaat vastgesteld.

3,46% van de leerlingen werd doorverwezen voor verder onderzoek.

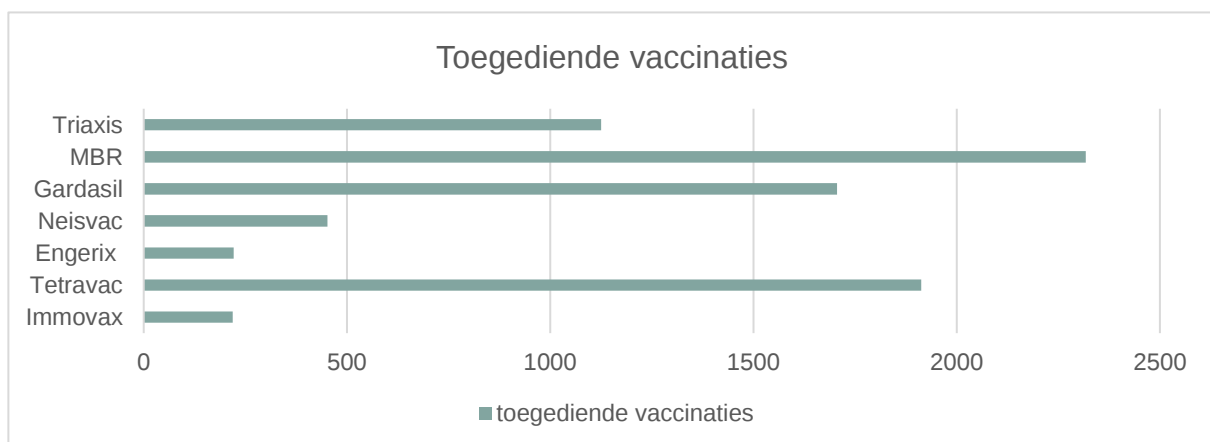
4.6 Vaccinaties en profylactische maatregelen

4.6.1. Vaccinaties



7.954 vaccins toegediend

In het schooljaar 2021-2022 werden **7.954 vaccins** toegediend. Onderstaande grafiek toont de verschillende toegediende vaccins.

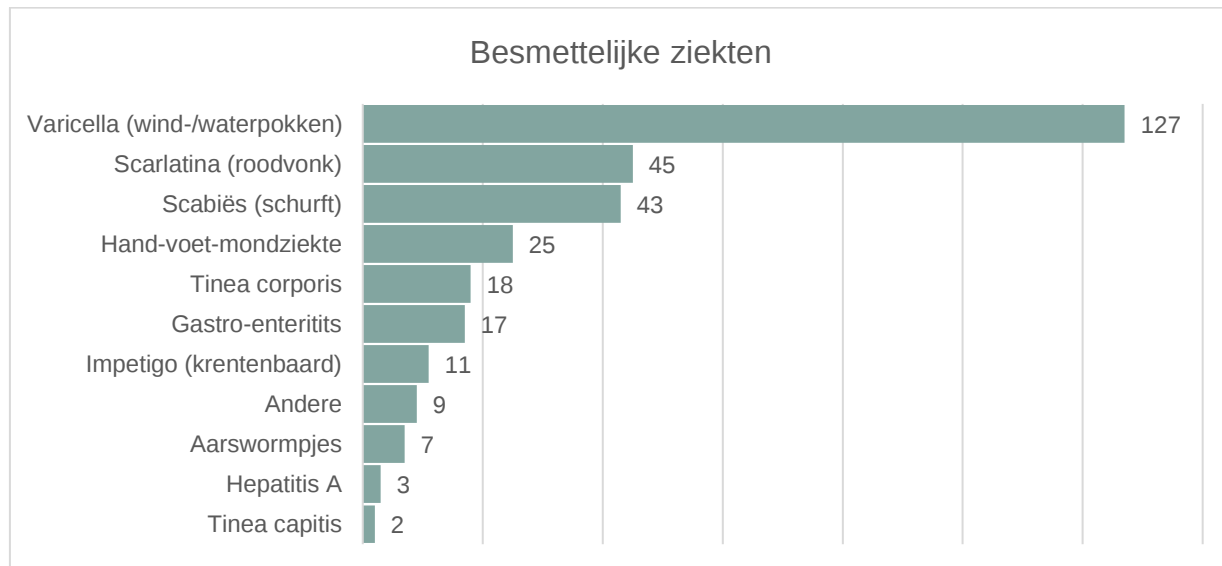


Grafiek 16: Toegediende vaccinaties schooljaar 2021-2022

4.6.2. Profylactische maatregelen bij besmettelijke ziekten (geen Covid)

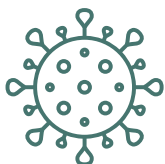
In totaal waren er **307 meldingen** van besmettelijke ziekten tijdens schooljaar 2021-2022. Dit is bijna dubbel zoveel als vorig schooljaar (2020-2021: 163 meldingen).

In onderstaande tabel vind je een overzicht van de gemelde ziektes. Er werden dit schooljaar opvallend meer meldingen van **windpokken** (2021-2022: 29) en **roodvonk** (2021-2022: 15) geregistreerd.



Grafiek 17: Overzicht besmettelijke ziekten schooljaar 2021-2022

4.6.3. Contacttracing



Meer dan 10.000 gemelde besmettingen

Tijdens de periode van september 2021 tot en met 27 januari 2022 stond het centrum nog steeds in voor contacttracing bij gemelde COVID-besmettingen op school. In totaal werden **10.259 besmettingen geregistreerd** door het COVID-team. Omwille van het hoge aantal binnenkomende meldingen in januari, werd er toen niet meer geregistreerd. Er is dus sprake van een **onderschatting** van het aantal binnengekomen meldingen.

In LARS werden het voorbije schooljaar voor **14.712 leerlingen** acties in het kader van contacttracing geregistreerd.

5. Integrale jeugdhulp: MDT-team

Binnen het centrum beschikken wij over een **multidisciplinair team (MDT)** dat erkend is door het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap (VAPH) en Agentschap Jongerenwelzijn. Het MDT-team ontfermt zich, samen met de CLB-medewerker, over de opmaak van een A-document. Dit document geeft recht op intense of langdurige hulp vanuit de voorziening wanneer men m'n niet rechtstreeks kan aanmelden.

In totaal werden er **46 A-documenten** opgesteld, opnieuw een stijging ten opzichte van het vorige schooljaar (40 A-documenten). Bij acht leerlingen was hulpverlening dringend en werd een prior aangevraagd.

Organisatie en structuur

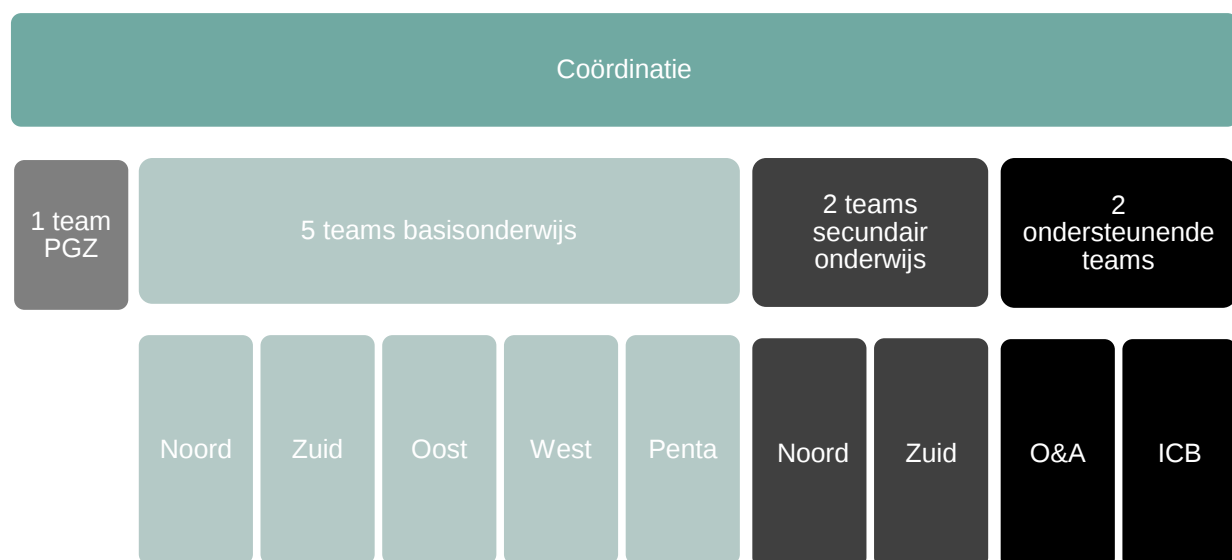
In de vorige hoofdstukken kwam de inhoudelijke werking van ons centrum aan bod. In dit laatste onderdeel belichten we de organisatie en de middelen die ons CLB ter beschikking heeft.

1. Hoe ziet de structuur van het CLB eruit?

Het CLB is opgedeeld in **10 teams**, die worden aangestuurd door de coördinatie en directie. Er wordt een opsplitsing gemaakt tussen het basis- en secundair onderwijs, preventieve gezondheidszorg (PGZ) en ondersteunende processen.

In het **basisonderwijs** zijn vier teams geografisch ingedeeld: elk team staat in voor scholen van een bepaalde regio. Enkel het vijfde team, team Penta, is niet op basis van regio ingedeeld. Dit team staat in voor enkele scholen van het regulier onderwijs, en de scholen buitengewoon onderwijs van type 2, 3, 4, 6, 7 en 9. De scholen van type basisaanbod zijn op basis van regio wel gekoppeld aan de vier ander andere teams.

Het **secundair onderwijs** bestaat uit twee teams, opgedeeld op basis van regio. De scholen buitengewoon onderwijs zijn geïntegreerd in de werking van beide teams. Het medische luik (vraaggestuurde werking en medisch onderzoeken) wordt opgenomen door **team PGZ**. Hierin zitten alle artsen en verpleegkundigen. Een deel van de artsen en verpleegkundigen neemt daarnaast ook deel aan de teams basis en secundair.



Grafiek 18: overzicht teams Stedelijk CLB Antwerpen

2. Over welke middelen beschikt het CLB?

Voor de uitvoering van onze CLB-opdracht ontvangt het CLB enerzijds **omkaderingsgewicht** voor het inzetten van het personeel en **werkingsmiddelen** anderzijds. Daarnaast staan we een deel van de toegekende omkadering af aan de Permanente Ondersteuningscel (POC) en aan de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG).

Net als vorig schooljaar steeg ons toegekende omkaderingsgewicht. Dit schooljaar benadert het toegekende omkaderingsgewicht het omkaderingsgewicht waarop het CLB recht heeft. Dit houdt in dat de toegekende middelen in verhouding zijn met het aantal leerlingen en de leerlingkenmerken waarop het omkaderingsgewicht berekend wordt.

Naast omkaderingsgewicht ontvangt het CLB jaarlijks financiële werkingsmiddelen. Dit werkingsbudget moet aangewend worden voor de werking van het centrum. Hierbij bepaalt het centrubestuur autonoom de verdeling van de middelen. Een deel van de werkingsmiddelen worden gebruikt voor het aanwerven van personeel. Daarnaast ontvangt een CLB jaarlijks middelen voor nascholing opdat de kennis van onze werknemers wordt onderhouden.

Stedelijk CLB Antwerpen kreeg dit schooljaar daarnaast nog extra middelen: enerzijds vanuit het relanceplan 'Vlaamse veerkracht', waar we hieronder dieper op ingaan, anderzijds in de vorm van een extra toelage voor het onthaal en de begeleiding van Oekraïense leerlingen.

Van de middelen die het CLB ter beschikking heeft, wordt ongeveer **78%** besteed aan **primaire processen**: het begeleiden van leerlingen binnen de vier begeleidingsdomeinen. De overige **22%** wordt gebruikt voor **ondersteunende processen** zoals coördinatie, onthaal en administratie, communicatie, intercultureel bemiddelaars (ICB), en inhoudelijke experts die zich specialiseren in bepaalde thema's (regie).

2.1. Van kwetsbaar naar weerbaar

Na de coronapandemie lanceerde de Vlaamse Overheid het relanceplan 'Vlaamse veerkracht'. Met het plan 'Van kwetsbaar naar weerbaar' wil men alle leerlingen, maar met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren, toekomstbestendig maken. Om het mentaal welbevinden van leerlingen te verhogen, investeert men in de CLB-sector. Het centrum ontving hiervoor dan ook een toelage.

Met deze toelage moeten we volgende acties uitvoeren:

- Samen met de school detecteren van leerlingen die extra zorg nodig hebben omwille van de coronapandemie en noden waarop nog geen antwoord gekomen is;
- Het actief aanbieden van een onthaal aan alle leerlingen en hun ouders die omwille van de coronapandemie mogelijks bepaalde noden hebben waarop nog geen antwoord gekomen is. Leerlingen en hun ouders zijn vrij om al dan niet in te gaan op dit aanbod;
- Het contactonderzoek in scholen en internaten.

Wij kozen ervoor om deze toelage in te zetten door 12 nieuwe medewerkers aan te stellen. Hun opdracht was divers:

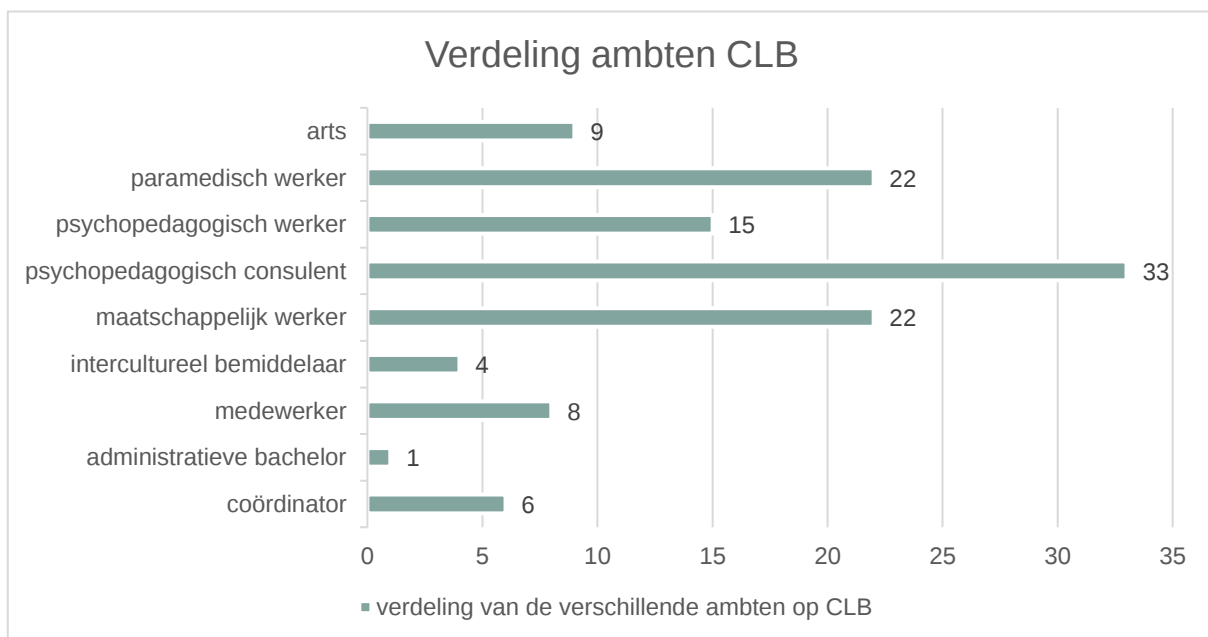
- 3 medewerkers werden aangesteld in functie van contacttracing
- 2 medewerkers, één in team basis en één in team secundair, kregen een vliegende opdracht: het overnemen van taken in teams waar collega's langdurig afwezig zijn, of bijspringen wanneer de nood het hoogst is.
- De overige 7 medewerkers werden ingezet om de achterstand die opgelopen was door de coronapandemie in te halen. Dit ging over het inhalen van diagnostische trajecten, het ondersteunen van trajecten met als onderwerp psychosociaal functioneren, en het wegwerken van de achterstand die in het medische luik ontstaan was.

Jammer genoeg werd al snel duidelijk dat er meer middelen nodig waren in het COVID-team om de contacttracing te kunnen uitvoeren. Daarom werden er opnieuw nieuwe medewerkers aangeworven en werden de bovengenoemde collega's verschoven naar het team voor contacttracing.

Eind januari 2022 viel het doek voor het COVID-team en werd de opdracht contracttracing voor het CLB geschrapt. Een groot deel van de medewerkers die aan de slag waren in dit team werden in januari terug toegevoegd aan de teams in functie van de opdracht 'van kwetsbaar naar weerbaar'. Voor een aantal medewerkers was dit gezien hun ambt niet mogelijk. Zij kregen een opdracht binnen het team onthaal & administratie of verlieten de organisatie.

3. Wie werkt er bij het CLB?

In september 2021 waren er **120 medewerkers** aan de slag in ons centrum. Onderstaande grafiek toont de verdeling van medewerkers over de verschillende ambten:

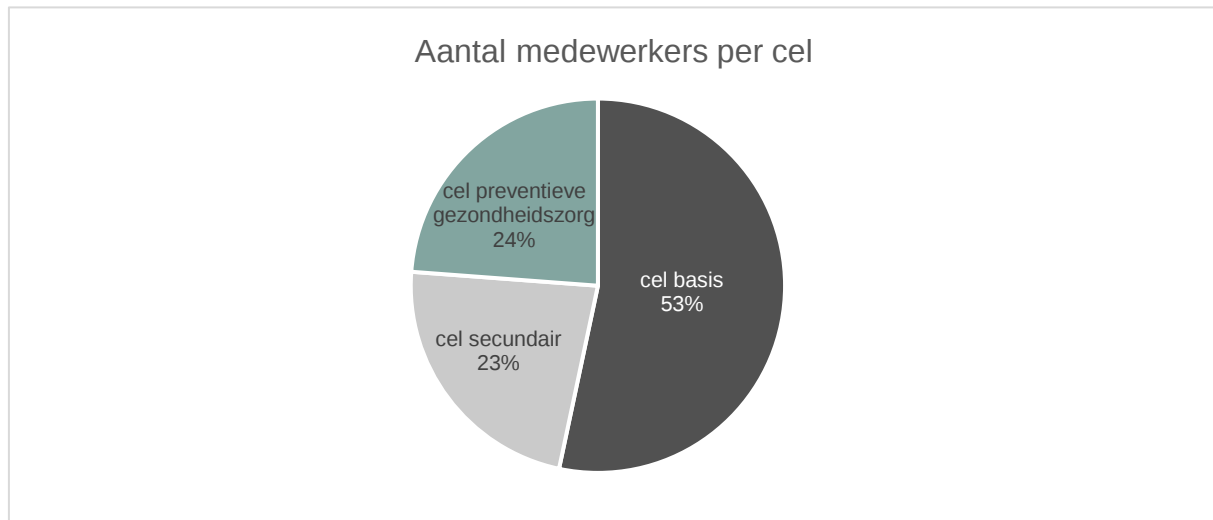


Grafiek 19: Verdeling ambten Stedelijk CLB Antwerpen

Het grootste deel van onze medewerkers, zo'n 48 medewerkers, werkt als psychopedagogisch werker of als psychopedagogisch consulent (P-discipline). Daarnaast staan er 22 maatschappelijk werkers klaar om leerlingen, ouders en scholen verder te helpen met hun vragen. 31 medewerkers staan in voor de medische discipline (als arts of paramedisch werker). Let wel, niet al deze medewerkers werken voltijds voor het CLB.

3.1. Primaire processen

Onderstaande grafiek toont de verdeling van medewerkers over de verschillende cellen:

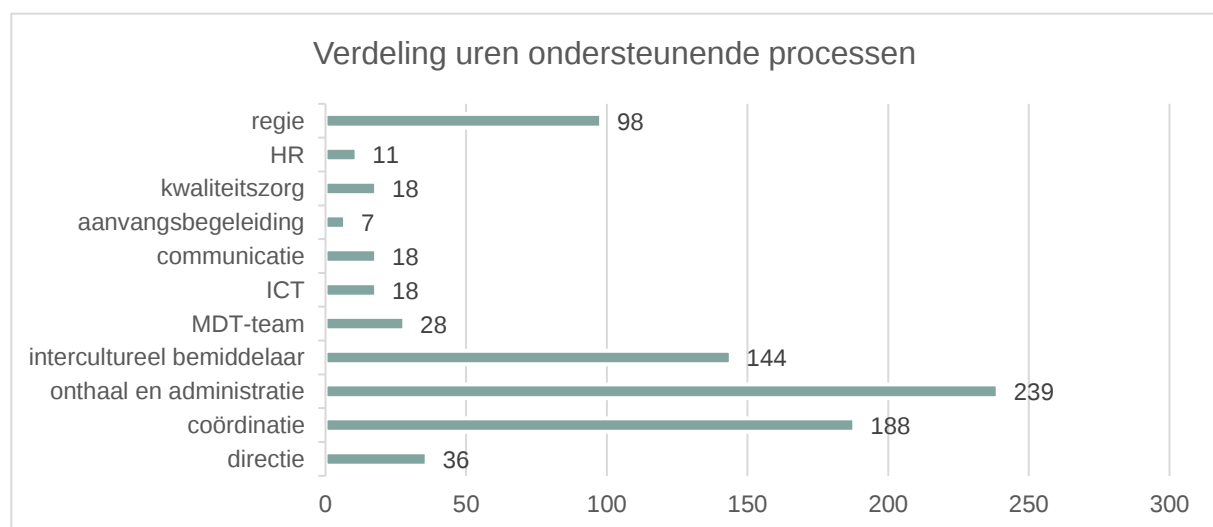


Grafiek 20: Aantal medewerkers per cel

Iets meer dan de helft van onze medewerkers is actief in het basisonderwijs. Daarnaast werkt een kwart van de medewerkers in het secundair onderwijs, terwijl de overige 24% instaat voor de preventieve gezondheidszorg.

3.2. Ondersteunende processen

Ongeveer 22% van de beschikbare uren wordt besteed aan ondersteunende processen. De verdeling van deze uren wordt in onderstaande grafiek (grafiek 21) weergegeven.



Grafiek 21: uren ondersteunende processen

Het grootste deel van de middelen voor ondersteunende processen gaat naar de cel **onthaal en administratie**. Deze medewerkers staan in voor het onthaal en de administratieve processen (HR, Financiën, ...) zoals bijvoorbeeld het verwerken van vormingsaanvragen, het aanvragen van verlofstelsels, of het verwerken van onkostenvergoedingen.

De uren voor regie en kwaliteitszorg worden aangewend opdat enkele medewerkers, die optreden als inhoudelijke experts, materialen kunnen uitwerken die collega's op de werkvloer kunnen ondersteunen, en die de algemene kwaliteit van het CLB-werk kunnen verbeteren. Dit gaat bijvoorbeeld over het uitwerken van ondersteunende documenten over bepaalde thema's (zoals voorbeeldverslagen IQ-onderzoek, mogelijke maatregelen bij bepaalde leerstoornissen, ...), het leiden en organiseren van werkgroepen, of het uitwerken en uitrollen van proefprojecten op de werkvloer.

Het MDT-team staat in voor het opmaken van A-documenten in het kader van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Medewerkers die hier lid van zijn, ondersteunen collega's bij de opmaak van een dergelijk document. Het CLB ontvangt hiervoor jaarlijks middelen.

Slotwoord

Tot slot willen wij graag onze CLB-medewerkers in de kijker zetten en bedanken voor het werk dat zij dagelijks leveren. 2021-2022 was opnieuw een schooljaar van hard werken waarbij de nodige flexibiliteit aan de dag werd gelegd om leerlingen maximale ontwikkelingskansen te bieden.

De meerderheid van de cijfers zoals gepubliceerd in dit jaarverslag, werden gegenereerd uit het elektronisch leerlingendossier dat door alle CLB's gehanteerd wordt (LARS).